

Կազմված է 10.09.2021թ. Ընդունված է «Օրենք և արդարություն» կուսակցության հիմնադիր համագումարի 10 .09.2021թ. որոշմամբ Կուսակցության նախագահ Կարեն Հովհաննեսի Ղազարյան	Տպագրված է - <u>2</u> --- օրինակից Օրինակ - <u>1</u> --- Գրանցված է Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարության իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրի գործակալության կողմից <u>14 հոկտեմբերի</u> 2021 թ. Գրանցման համար <u>211.182.1199864</u> ՀՎՀՀ <u>04239369</u>
---	--

«ՕՐԵՆՔ ԵՎ ԱՐԴԱՐՈՒԹՅՈՒՆ»
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ
ԾՐԱԳԻՐ

«ՕՐԵՆՔ ԵՎ ԱՐԴԱՐՈՒԹՅՈՒՆ»

ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

Կուսակցությունը նպատակը հանրաքվեներին, պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրություններին մասնակցելու և հասարակության ու պետության քաղաքական կյանքին մասնակցության այլ ձևերով ժողովրդի քաղաքական կամքի ձևավորմանն ու արտահայտմանը նպաստելն է:

Անվտանգ և կայուն պետություն

1. Օտար և ապագային ուժերի ներթափանցումն ու ազդեցությունները կանխելու, ռազմական, տնտեսական, տեղեկատվական, բնապահպանական, էներգետիկ անվտանգությունն ապահովելու, ինչպես նաև կիբեռանցագործությունների դեմ համակարգված պայքարի նպատակով արդիականացնելու ենք երկրի անվտանգության պետական համակարգը (զինված ուժեր, անվտանգության խորհուրդ քաղաքացիական պաշտպանության և իրավապահ համակարգեր):

2. Ընդունելու և գործադրելու ենք Ազգային անվտանգության նոր ռազմավարություն, ռազմական նոր դոկտրին, ռազմարդյունաբերական համակարգի զարգացման և ԱԶԳ-ԲԱՆԱԿ նոր հայեցակարգեր: Ազգային արժեքների պաշտպանության հիմնախնդիրը ներառվելու է Ազգային անվտանգության ռազմավարություն մեջ, որպես առանցքային բաղադրիչ:

3. Վերակառուցելու ենք զինված ուժերը՝ գործադրելով ժամանակակից և համագործակցային պաշտպանական քաղաքականություն: Ստեղծելու ենք Հայաստանի և Արցախի անվտանգությունը, տարածքային ամբողջականությունը, պաշտպանությունն ու սահմանների անձեռնմխելիությունը ապահովող մարտական խնդիրների կատարմանը համահունչ, արդյունավետ կառուցվածքով զինված ուժեր:

4. Առաջնային են լինելու Հայաստանի և Արցախի տարածքների բնակավորման և ինժեներական կառույցների օպերատիվ կահավորումը, ուժային և ոչ ուժային ռազմավարական զսպման կարողությունների տեխնոլոգիապես հագեցվածությունը, բարձր շարժունակության և ժամանակակից փորձի հիման վրա անձնակազմի պատրաստության համադրումը:

5. Բարեփոխելու ենք հասարակական կարգը և ներքին անվտանգությունը ապահովող իրավապահ համակարգը՝ ապաքաղաքականացնելով և այն ուղղելով հանցավորության դեմ պայքարի առաջնահերթ խնդրի լուծմանը:

5. Բացառելու ենք ոստիկանապետությանը բնորոշ իրավապահ հաստատությունների ուռճացված առկա համակարգը՝ ուժային ծառայությունների մեծամասնությունն ուղղելով երկրի պաշտպանության խնդիրների լուծմանը:
6. Հանրային և մասնագիտական քննարկումների հիման վրա ձևավորելու ենք առավել արդյունավետ աշխատող կառավարության կառուցվածք և պետական կառավարման համակարգ՝ Գործադիր իշխանությունը պետական և տեղական մակարդակով լիարժեք հաշվետու ենք դարձնելու ժողովրդի ներկայացուցչական մարմիններին:
7. Առաջնահերթ կարգով վերականգնելու ենք գյուղատնտեսության և մշակույթի նախարարությունները:
8. Պետության կառավարմանն ու հանրային ծառայությանը հաղորդելու ենք նոր որակ՝ հիմնված պետականության ընկալման բարձր մակարդակի, պատասխանատվության, պրոֆեսիոնալիզմի և արժանապատիվ վարձատրության վրա:
9. Ձևավորելու ենք Հայաստան-Սփյուռք համագործակցության և երկխոսության նոր օրակարգեր, վերանայելու ենք երկքաղաքացիների՝ ՀՀ պետական կառավարման մեջ ներգրավելու սահմանափակումները, ներդնելու ենք գործակցությաննոր մեխանիզմներ:
10. Հիմնվելով իրավունքի գերակայության սկզբունքի վրա, ներդնելու ենք մարդու հիմնական իրավունքների անմիջական գործադրումն ապահովող վարչական և մինչդատականնոր կառուցակարգեր:
11. Բացառելու ենք դատական համակարգի վրա քաղաքական իշխանության ճնշումները: Վերացնելու ենք քաղաքական դրդապատճառով անձին ազատությունից զրկելու արատավոր պրակտիկան:
12. Երաշխավորելու ենք քննչական մարմինների և դատախազության՝ գործադիր իշխանություններից անկախ գործունեությունը:
13. Սահմանադրաիրավական բարեփոխումներով վերաբաշխելու ենք լիազորությունները Նախագահի, Ազգային ժողովի և Կառավարության միջև: Համարժեք և գործադրելի ենք դարձնելու պատգամավորի և կառավարության անդամի լիազորությունները կանոնադրական պատասխանատվությունը:
14. Հեշտ կիրառելի ենք դարձնելու մասնակցային և անմիջական ժողովրդավարության ինստիտուտների գործադրումը (հանրաքվե, համաժողովրդական հարցումներ և այլն)՝ որպես ժողովրդի անմիջական կամքի արտահայտման արդյունավետ միջոց:

15. Որակյալ ենք դարձնելու իշխանություն-ընդդիմություն միասնական քաղաքական համակարգը՝ իրական ազդեցիկ լծակներ և հանրային պատասխանատվություն նախատեսելով քաղաքական ընդդիմության համար՝ իշխանություններին վերահսկելու, զսպելու և հակակոռուպցիոն իրական պայքար ծավալելու հարցերում:

Տնտեսական քաղաքականություն

16. Հայաստանի Հանրապետության յուրաքանչյուր քաղաքացի պետք է իր աշխատանքով ապահովի իր, իր ընտանիքի և հաջորդ սերնդի համար՝ անվտանգ, բարեկեցիկ, արժանապատիվ և կանխատեսելի զարգացում երաշխավորող կյանք:

17. Հայաստանի Հանրապետության յուրաքանչյուր քաղաքացի պետք է հնարավորություն ունենա իր երկրում, իր հայրենիքում, իր պետության մեջ լիարժեքորեն դրսևորելու, իրացնելու իր մտավոր, ֆիզիկական և հոգևոր կարողությունները և դրա դիմաց ստանալ առավելագույն համարժեք՝ նյութական, բարոյական և հոգևոր փոխհատուցում: Այս նպատակին հասնելու առաջին նանփոխարինելի միջոցը՝ արդյունավետ տնտեսությունն է:

18. Հատուկ ուշադրություն է դարձվելու բնակչության բարձր ռիսկային, հատկապես՝ սպառողական վարկերով ծանրաբեռնվածության խնդիրներին:

20. Տնտեսական հարաբերությունների և մրցակցության ոլորտում առավելագույնս կպահպանվեն խաղի արդար, թափանցիկ կանոններ և հավասար հնարավորություններ:

21. Վարվելու է քաղաքականություն՝ ուղղված կայուն տնտեսական աճին, զարգացող արդյունաբերությանն ու գյուղատնտեսությանը, առևտրի և ծառայությունների ոլորտում մեծաքանակ աշխատատեղեր ստեղծելուն, ինչպես նաև ենթակառուցվածքների և քաղաքաշինության զարգացմանը՝ մշակութային ժառանգության պահպանման և ժամանակակից բնակավայրերի կառուցման չափանիշների խիստ համադրմամբ:

22. Վճռականորեն արմատախիլ ենք անելու կոռուպցիան, գանձագողությունը՝ վերացնելով դրանք ծնող շարժառիթների ամբողջշղթան:

23. Գործադրվելու է հարկային խրախուսող քաղաքականություն: Հարկերը պետք է ոչ թե հավաքագրվեն, այլ վճարվեն ըստ օրենքի: Տեղական արտադրանքի մրցունակության բարձրացման բաղադրիչներից մեկն էլ հարկային օրենսդրությունն է: Այն պետք է ստեղծի օտար մրցակիցների համեմատ ավելի մրցունակ արտադրանք

թողարկելու հնարավորություններ: Նաև պետք է բացառվեն արտահանմանը խոչընդոտող և լրացուցիչ վարչարարություն ստեղծող դրույթները:

24. Ներդրումների խթանման նպատակով վերանայվելու է հարկման համակարգը՝ բացառելով հարկային բեռի անարդար ավելացումը:

25. Ստեղծվելու են բարենպաստ պայմաններ ընտանեկան միկրոբիզնեսի համար:

26. Զարկ է տրվելու փոքր և միջին բիզնեսին, որոնք ապահովվելու են պետության ֆինանսական կայունությունը:

27. Գործադրվելու են բոլոր միջոցները հայրենական արտադրությունը զարգացնելու և արտաքին շուկա դուրս բերելու համար:

28. Տնտեսության առաջատարների շարքում է լինելու ռազմարդյունաբերությունը՝ որպես արդյունաբերական առաջատար և հեռանկարային ուղղություն:

29. Ստեղծել ներդրումային միջավայր, արտաքին ներդրողներին տրամադրելով երաշխիքների լայն շրջանակ:

Տարածքային կառավարում և տեղական ինքնակառավարում

30. Կուսակցության նպատակը տարածքների համաչափ զարգացումն ու սեփական կարիքները սեփական կարողություններով հոգացող համայնքների կայացումն է:

31. Համայնքների սոցիալ-տնտեսական զարգացումը և կարողությունների հզորացումը,

32. Համայնքների արդյունավետ և ներկայացուցչական կառավարումը,

33. Համայնքային ծառայությունների ընդլայնումն ու որակի բարելավումը:

34. Բարձրացնել տարածքային կառավարման արդյունավետությունը, փոխակերպել տարածքային կառավարման մարմինների լիազորությունների բովանդակությունը, տնտեսական ու վարչական կառավարման գործառույթներից անցնել հեռանկարային զարգացմանն ուղղված գործառույթների իրականացմանը, ապահովել արդյունավետ ու գործընկերային հարաբերություններ պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինների միջև:

35. Ձևավորել համայնքներում անհրաժեշտ կարողություններ և դրան համընթաց իրականացնել իշխանական լիազորությունների ապակենտրոնացման գործընթաց:

36. Ավելացնել համայնքի մեջ ընդգրկված բնակավայրերի զարգացման հնարավորությունները, ապահովել համայնքի տեղական ինքնակառավարման մարմիններում դրանց ներկայացվածության ու մասնակցության լրացուցիչ երաշխիքներ:

37. Համայնքային ծառայության համակարգը ամբողջապես ներդաշնակեցնել հանրային ծառայության համակարգի հետ, ապահովել համայնքային ծառայողների մասնագիտական առաջխաղացման և սոցիալական երաշխիքների ամբողջական իրացումը:

Կրթություն և գիտություն

38. Կրթությունը, գիտությունը և մշակույթը, լինելու են պետական քաղաքականության առանցքային առաջնահերթություններ, հասարակության արժեքային ճգնաժամը հաղթահարելու և ՀՀ քաղաքացի ձևավորելու կենսական հենարան:

39. Կրթության ոլորտի բարեփոխման հիմքում լինելու է կրթվածությունը՝ որպես երկրում որակյալ մարդկային ներուժի ձևավորման նախապայման: Այդ նպատակով վերանայելու ենք կրթության կառավարման և վերահսկման ողջ շղթան, հանրակրթության պետական և առարկայական չափորոշիչները, որդեգրելու ենք Հայաստանի զարգացմանն ուղղված կրթական մոդել:

40. Որակյալ կրթություն ենք ապահովելու երկրի ողջ տարածքում, բացառելու ենք լեռնային, բարձրլեռնային և սահմանամերձ համայնքներում դպրոցների օպտիմալացումը:

41. Գյուղական համայնքներում ուսուցիչների պակասը լրացնելու և դպրոցական կրթության որակի բարձրացման համար կներդրվի այդ համայնքներում աշխատող ապագա ուսուցիչների սոցիալական երաշխիքների համակարգ

46. Որդեգրելու ենք գիտության կառավարման և ֆինանսավորման արդյունավետ մոդել: Սահմանելու ենք գիտության գերակա ուղղությունները՝ դրանք ծառայեցնելով երկրի անվտանգային և մրցակցային խնդիրներին, ռազմարդյունաբերական ոլորտին:

47. Կապահովվի կրթական ծրագրերի ձևոնությունը, դրանք սովորողների, նրանց ընտանիքների, համայնքի և տնտեսության կարիքներին համապատասխանեցնելու հնարավորությունները, կընդլայնվեն դպրոցական պարտադիր բաղադրիչով նախատեսված դասընթացները, կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաների համար անհատական ուսումնական պլանների, մոդուլային ծրագրերի, հոսքային ուսուցման կիրառությունը:

48. Ներդրվելու են կրթական ծրագրեր, որոնք համապատասխանում են ազգային մտածելակերպին և միտված են լինելու կրթված և գիտակից սերունդ ունենալուն:

Մշակույթ

49. Ազգային մշակույթի նկատմամբ ակնածանք ձևավորող շարունակական ծրագրերով կանխվելու են հայ ինքնությանը սպառնացող վտանգները, բարձրացվելու

են գեղարվեստական կրթության մակարդակն ու հասանելիությունը, արդյունավորվելու է Մփյուռքի ներուժը:

50. Ներդրվելու են բոլոր միջոցները պաշտպանելու ազգային պատմամշակութային անշարժ հուշարձանները, զարգացնելու թանգարանային գործը, գրադարաններն ու ժամանակակից արվեստը:

51. Սահմանվելու են ոլորտային կառավարման մարմինների և մշակութային կազմակերպությունների գործառույթները, գործունեության ձևերն ու հստակ շրջանակը:

52. Պետությունը խրախուսելու և աջակցելու է ոչ պետական մշակութային կոլեկտիվներին, ինչպես նաև անհատներին՝ բարենպաստ պայմաններ ստեղծելով նրանց համար՝ օգտագործելու մշակութային ենթակառուցվածքների և հաստատությունների հնարավորությունները:

Երիտասարդություն և սպորտ

53. Մշակվելու են գործուն ծրագրեր երիտասարդական կազմակերպություններին աջակցելու , երկրի կարևոր որլորտներում երիտասարդների ակտիվ մասնակցությունը ապահովվելու համար:

54. Իրականացվելու են հստակ քայլեր գիտակից երիտասարդություն ձևավորելու համար, որոնք մեծ դեր են ունենալու երկրի հզորացման և զարգացման համար:

55. Մեծացվելու են սպորտի ֆինանսավորման ծավալները, բարելավվելու են մարզադպրոցների և ակումբների աշխատանքները, մարզիչների սոցիալական պայմանները: Միջազգային ասպարեզում հայ մարզիկների և ազգային հավաքականների պատշաճ մասնակցությունն ապահովվելու նպատակով կարևորվելու է պետության մասնակցային դերը:

56. Մշակվելու են ծրագրեր սահմանամերձ և հեռավոր գյուղերում սպորտի զարգացման համար, կառուցվելու են մարզադպրոցներ և սպորտային հրապարակներ:

57. Հասնելու ենք նրան, որպեսզի բոլոր գյուղերը ունենան պատշաճ կահավորված սպորտային հրապարակներ:

Առողջապահություն

58. Մշակվելու է առողջապահության համակարգի զարգացման նոր ռազմավարությունը՝ ինչպես մոտակա տարիների, այնպես նաև երկարատև ժամանակահատվածի համար: Առաջնահերթ ուշադրություն է դարձվելու բժիշկների

և բուժաշխատողների մասնագիտական, իրավական և սոցիալական պաշտպանվածությանը:

59. Մշակվելու են ծրագրեր սոցիալապես անապահով անձանց բժշկական ապահովագրությունը ապահովվելու համար, ոչ մի ՀՀ քաղաքացի չպետք է զրկված լինի պատշաճ բժշկական օգնություն ստանալուց՝ ֆինանսական միջոցների անբավարարության հետևանքով:

60. Խրախուսվելու է փորձառու բժիշկների և երիտասարդ մասնագետների գործունեությունը մարզերում:

Գյուղատնտեսություն

61. Մշակվելու են ծրագրեր փոքր ու միջին գյուղացիական տնտեսությունները և ձեռնարկությունները զարգացնելու համար:

62. Մեծացվելու են մշակվող հողերի մակերեսները, կուսակցության ամենամեծ նպատակներից է անմշակ հողերի վերացումը:

63. Առաջիկա գյուղատնտեսական աշխատանքները և բերքահավաքը դիտարկվելու են որպես հրատապ խնդիր: Իրականացվելու են գործուն քայլեր որպեսզի գյուղացին խնդիր չունենա մթերման հետ:

64. Մշակվելու են ծրագրեր գյուղացիներին տրամադրվող գյուղվարկերի պայմանները բարելավվելու համար:

Հարգելի քաղաքացիներ հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ Հայաստանի Հանրապետությունը գտնվում է ծանր տնտեսական վիճակում, նշված ծրագիրը ուղղված է ստեղծված վիճակը վերացնելու և առկա խնդիրները հաղթահարելու համար: